

Puolustusvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 13/2018 vp): Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 52/2018 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Perttu Wasenius, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Suvi Pato-Oja, sisäministeriö
- lainsäädäntöneuvos Tanja Jaatinen, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Maarit Huotari, valtiovaraministeriö
- erityisasiantuntija Marja Penttilä, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- esittelijäneuvos Mikko Eteläpää, Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
- ylitarkastaja Heikki Huhtiniemi, tietosuojavaltuutetun toimisto
- apulaisosastopäällikkö Christel Hägglund, Pääesikunta
- tiedusteluosaston apul.osastopäällikkö, eversti Pekka Turunen, Pääesikunta
- sotilaslakimies Miikka Vuorinen, Pääesikunta
- tiedonhallintapäällikkö Jari Råman, Poliisihallitus
- rikostarkastaja Simeon Oikarinen, keskusrikospoliisi
- rajavartiolylitarkastaja Anne Ihanus, Rajavartiolaitos
- ylitarkastaja Antti Wahlroos, suojelupoliisi
- tullilylitarkastaja Juha Vilkkö, Tulli
- hallituksen jäsen Ahto Apajalahti, Electronic Frontier Finland - Effi ry
- valmius- ja turvallisuuspäällikkö Mika Peltoniemi, Maanpuolustuskoulutusyhdistys
- toiminnanjohtaja Janne Kosonen, Suomen Reserviupseeriliitto ry
- toiminnanjohtaja Olli Nyberg, Reserviläisliitto ry
- puheenjohtaja Paavo Kiljunen, Suomen Rauhanturvaajaliitto ry

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa. Lakia sovellettaisiin Puolustusvoimien suorittamaan ja Puolustusvoimien lukuun suoritettavaan henkilötietojen käsittelyyn ja siihen ehdotetaan keskitettäväksi henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely muista puolustushallinnon laeista. Esitys liittyy Suomen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen, jonka taustalla on Euroopan unionin tietosuojaa koskeva sääntely.

Esitykseen sisältyy lisäksi ehdotukset laeiksi asevelvollisuuslain, sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain, puolustusvoimista annetun lain, aluevalvontalain, sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain sekä terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta. Mainituissa laeissa olevat henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset siirrettäisiin ehdotettuun henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annettuun lakiin. Lisäksi esitykseen sisältyy ehdotukset laeiksi vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja turvallisuusselvityslain muuttamisesta.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa. Lakia tullaan soveltamaan Puolustusvoimien suorittamaan ja Puolustusvoimien lukuun suoritettavaan henkilötietojen käsittelyyn, ja siihen ehdotetaan keskitettäväksi henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely muista puolustushallinnon laeista. Hallituksen esityksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on päästä rakenteelliseen yhdenmukaisuuteen poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja Rikosseuraamuslaitoksen henkilötietoja koskevan sääntelyn kanssa. Tätä taustaa vasten valiokunta pitää hyvänä, että myös Puolustusvoimissa näistä asioista säädetään yhdessä laissa. Valiokunta pitää tärkeänä myös sitä, että Puolustusvoimien henkilötietojen käsittelystä pyritään tietojen käsittelyyn elinkaarimallin mukaisesti.

Ehdotetulla sääntelyllä pyritään muun muassa vähentämään tarpeetonta kaksinkertaista sääntelyä. Saman tiedon luovuttamisesta ei ole tarpeen säätää sekä tiedon luovuttavan että tiedon vastaanottavan viranomaisen laissa. Kaksinkertaisen sääntelyn poistamista ei valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan ole kuitenkaan täysimääräisesti mahdollista toteuttaa, mikä johtuu erityisesti poliisia, Tullia ja Rajavartiolaitosta koskevien uusien henkilötietolakien käsittelyn viivästymisestä. Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan tässä esityksessä ehdotettu sääntely on otettu huomioon muiden viranomaisten henkilötietojen uudistustyössä, jotta viranomaisten välinen tiedonvaihto toimii mahdollisimman hyvin.

Esitys liittyy Suomen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen, jonka taustalla on Euroopan unionin tietosuojaa koskeva sääntely. EU:n tietosuojauudistus muuttaa merkittävästi oikeus-tilaa Puolustusvoimien henkilötietolainsäädännön osalta. Siinä missä henkilötietolaki soveltuu kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn Suomessa, valtaosa Puolustusvoimien henkilötietojen käsittelystä ei kuulu sen enempää tietosuoja-asetuksen kuin tietosuojadirektiivinkään soveltamisalaan. Perustuslain 10 §:n mukaan henkilötietojen suojasta on kuitenkin säädettävä lailla, eli lainsäädäntöön jäävä aukko on tältä osin paikattava. Ehdotetun henkilötietojen käsittelystä puolustusvoimissa annetun lain rinnalla sovelletaan jatkossa tietosuojalainsäädännön yleisenä osana

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018), joka on tullut voimaan 1.1.2019.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin. Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon hallituksen esityksestä (PeVL 52/2018 vp). Perustuslakivaliokunta toteaa lausunnossaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan syrjäntäkiellosta sekä 13, 15, 16, 31 ja 32 §:stä tekemät valtio-sääntökeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa on merkittäviä liittymäpintoja sotilastiedustelulakiehdotukseen (HE 203/2017 vp). Henkilötietolain on tultava voimaan joko ennen sotilastiedustelulakia tai vähintään samaan aikaan. Valiokunta toteaa, että sotilastiedustelua koskevassa hallituksen esityksessä on rajoituksia tietojen luovuttamiselle.

Keskitetyn rekisterinpidon edut

Puolustusvoimilla ei ole tällä hetkellä keskitettyä lainsäädäntöä henkilötietojen käsittelystä, vaan aiheita koskevat erityissäännökset on hajautettu useisiin eri lakeihin. Henkilötietojen käsittelyä koskevaa erityissääntelyä on tällä hetkellä asevelvollisuuslaissa, Puolustusvoimista annetussa laissa, sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa annetussa laissa, aluevalvontalaissa ja sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa. Lisäksi vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetussa laissa on säännöksiä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen suorittamasta henkilötietojen käsittelystä.

Puolustusvoimien henkilötietojen käsittelyä koskevat säännökset on valmisteltu eri aikoina ja eri yhteyksissä, minkä johdosta säännökset ovat osittain tarpeettoman hajanaisia ja epäyhtenäisiä. Säännösten hajauttaminen useisiin eri lakeihin on lisäksi johtanut siihen, että samoja tai lähes samoja säännöksiä on tarpeen toistaa eri henkilörekisterien osalta useissa eri laeissa. Puolustusvoimien rekistereitä myös käsitellään voimassa olevassa lainsäädännössä erillisinä, eikä esimerkiksi sääntelyä toissijaisista käsittelyn tarkoituksista ole tällä hetkellä. Henkilötietojen siirtämistä Puolustusvoimien rekisteristä toiseen käsitellään tällä hetkellä vastaavana tietojen luovuttamisena kuin tietojen siirtämistä toiselle viranomaiselle, vaikka sekä luovuttavan että vastaanottavan rekisterin rekisterinpitäjänä toimii sama Puolustusvoimien hallintoyksikkö. Henkilötietojen käsittelyä ei ole myöskään tällä hetkellä mahdollista säännellä tietojen elinkaarimallin mukaisesti, eikä henkilötietojen käsittely ylipäänsä muodosta Puolustusvoimissa yhtenäistä ja yhtenäisesti säänneltyä kokonaisuutta.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Puolustusvoimien pysyvien henkilörekisterien tietosäällöistä säädetään tällä hetkellä erittäin yksityiskohtaisesti. Lainsäädännössä säädetään pääosin kunkin rekisterin osalta yksittäisten tietojen tasolla siitä, mitä rekistereihin saa tallettaa. Sääntelytapa on joustamaton, ja yksityiskohtaisten luetteloiden pitäminen ajan tasalla on haastavaa. Poikkeuksena yksityiskohtaisesta sääntelystä on kriisinhallintahenkilöstörekisteriä koskeva tie-

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

tosisältöluettelo, joka sisältää yksittäisten tietojen sijaan tietoluokkia, joihin kuuluvia henkilötietoja rekisteriin saa tallettaa.

Rekisterin pitäjä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Puolustusvoimien sisäistä vastuunjako rekisterinpidon osalta siten, että Puolustusvoimien kaikkien pysyvien henkilörekisterien rekisterinpitäjänä toimii Pääesikunta. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan rekisterinpito on osittain keskitetty Pääesikunnalle, mutta osittain myös hajautettu joukko-osastoille ja muille hallintoyksiköille. Puolustusvoimien joukko-osastoilla ja muilla hallintoyksiköillä ei kuitenkaan ole välttämättä tarvittavaa osaamista ja mahdollisuuksia varmistaa henkilötietojen käsittelyn asianmukaisuutta, eikä ole myöskään perusteltua, että saman henkilörekisterin rekisterinpidossa on alueellisia eroja. Muut hallintoyksiköt käsittelevät jatkossa henkilötietoja vain Pääesikunnan ohjeistuksen mukaisesti ja valvonnan alaisena.

Valiokunta pitää hyvänä ja toimivana ratkaisuna sitä, että rekisterien ylläpitäjänä toimii jatkossa vain Pääesikunta. Rekisteröidyillä on näin yhden lain ja yhden rekisterinpitäjän kautta mahdollisuus saada kokonaiskuva omien henkilötietojensa käsittelystä Puolustusvoimissa. Valiokunta toteaa, että yhtenäinen sääntely helpottaa lisäksi lain soveltamisen valvontaa sekä toiminnan sisäisen että ulkoisen valvonnan osalta.

Sotilastiedustelun henkilötietojen käsittelyn laillisuusvalvonta

Asiantuntijakuulemisessa kiinnitettiin huomiota tietosuojavaltuutetun ja ehdotetun uuden tiedusteluvalvontavaltuutetun toimivaltuuksien suhteeseen. Valiokunta toteaa, ettei ylimpien laillisuusvalvojien toimivaltuuksista säädetä Puolustusvoimien henkilötietolaissa. Tietosuojavaltuutetulla on aiemmin ollut henkilötietolain (523/1999) mukaan yleistöimivalta valvoa henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuutta Suomessa. Nykyään tietosuojavaltuutetun vastaavasta yleisestä toimivallasta säädetään tietosuojalaissa (1050/2018) sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa. Tietosuojavaltuutetun toimivaltaan ei ole säädetty tai suunniteltu säädettävän poikkeusta, joka koskee sotilastiedusteluun liittyvää henkilötietojen käsittelyä. Myös tiedustelutoiminnan valvontaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 199/2017 vp) nimenomaisesti korostetaan, ettei lailla muuteta tietosuojavaltuutetun toimivaltaa. Tietosuojavaltuutetun tehtäviin kuuluu siten tällä hetkellä ja ehdotetun lainsäädännön mukaan myös tulevaisuudessa kaikkien Puolustusvoimien henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden valvonta. Tämä kattaa luonnollisesti myös sotilastiedusteluun liittyvät asiat.

Valiokunta toteaa, että se seikka, että usealla laillisuusvalvojalla on päällekkäistä toimivaltaa, on täysin normaalia. Esimerkiksi eduskunnan oikeusasiamiehellä on yleistöimivalta valvoa kaikkea Puolustusvoimien toimintaa, mukaan lukien sotilastiedustelu ja henkilötietojen käsittely. Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan laillisuusvalvontatyön käytännön järjestäminen eri laillisuusvalvojien kesken ei ole aiheuttanut erityisiä vaikeuksia, eikä ole syytä olettaa, että tilanne muuttuisi uuden lainsäädännön myötä tiedusteluvalvontavaltuutetun aloittaessa valvontatyön.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen soveltamisala

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kehottanut puolustusvaliokuntaa selkeyttämään 1. lakiehdotuksen soveltamisalasäännöstä. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, ettei tietosuoja-asetuksen soveltamisalaa voida rajoittaa tai edes selittää kansallisella lainsäädännöllä. Perustuslakivaliokunta ei lausunnossaan ollut aivan vakuuttunut siitä, ettei lain soveltamisalalla tulisi lainkaan soveltaa yleistä tietosuoja-asetusta.

Puolustusvaliokunta toteaa, että tietosuoja-asetuksen 2 artiklan mukaan asetusta ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan. Kansallista turvallisuutta koskevat asiat eivät kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan. Suomessa on siksi yleisen tietosuojalain sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain säätämisen yhteydessä tehty ratkaisu, jonka mukaan kansalliseen turvallisuuteen liittyvästä henkilötietojen käsittelystä säädetään erikseen kansallisella lainsäädännöllä. Puolustusvoimien osalta kansallinen lainsäädäntö muodostuu henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain sekä ehdotetun henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain muodostamasta kokonaisuudesta. Näiden lakien soveltamisalan ulkopuolelle jäävään Puolustusvoimien toimintaan sovelletaan yleistä tietosuoja-asetusta ja sitä täydentävää tietosuojalakia.

Esityksen 1. lakiehdotusta sovelletaan ehdotuksen mukaan sellaiseen Puolustusvoimien suorittamaan ja Puolustusvoimien lukuun suoritettavaan henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 2 kohdan a alakohdassa taikka 3 tai 4 kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi¹. Puolustusvaliokunta toteaa, että lakiehdotuksen soveltamisala vastaa henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain soveltamisalaa. Mainittu laki on tullut voimaan 1.1.2019, ja se on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella. Eduskunta on siten jo kyseistä lakia säätäessään hyväksynyt sen, että puolustusvoimista annetun lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 2 kohdan a alakohdassa ja 3 tai 4 kohdassa säädetty tehtävät eivät kuulu tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Tähän viitaten puolustusvaliokunta toteaa, ettei asiaa ole käsittelyssä olevan hallituksen esityksen osalta perusteita arvioida toisin. Valiokunta korostaa, että lainsäädännön ymmärrettävyyden ja selkeyden kannalta on lisäksi tärkeää, että nyt käsittelyssä olevan hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansalli-

¹ 2 § Puolustusvoimien tehtävät Puolustusvoimien tehtävänä on: 1) Suomen sotilaallinen puolustaminen, johon kuuluvat: a) maa-alueen, vesialueen ja ilmatilan valvominen sekä alueellisen koskemattomuuden turvaaminen; b) kansan elinmahdollisuuksien, perusoikeuksien ja valtiojohton toimintavapauden turvaaminen sekä laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustaminen; c) sotilaskoulutuksen antaminen ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ohjaaminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen; 2) muiden viranomaisten tukeminen, johon kuuluvat: a) virka-apu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terrorismirikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi sekä muuksi yhteiskunnan turvaamiseksi; b) pelastustoimintaan osallistuminen antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja; 3) osallistuminen Euroopan union toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklaan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan perustuvaan apuun, aluevalvontayhteistyöhön tai muuhun kansainvälisen avun antamiseen ja kansainväliseen toimintaan; 4) osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa. Puolustusvoimien muista tehtävistä säädetään erikseen.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

sen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain soveltamisalat ovat Puolustusvoimien osalta samat. Puolustusvaliokunta esittää siksi 1. lakiehdotuksen soveltamisalasäännöksen pysyttämistä hallituksen esityksessä ehdotetussa muodossa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa

2 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että pykälän 2 momentissa oleva viittaus julkisuuslainsäädäntöön tulee selvyysden vuoksi muotoilla samalla tavalla kuin henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa. Puolustusvaliokunta esittää, että lakien sanamuodot yhtenäistetään perustuslakivaliokunnan esittämällä tavalla.

Säännöksen 4 momentti sisältää viittauksen EU:n yleiseen tietosuojasetukseen. Valiokunta ehdottaa asetuksen virallisen nimen käyttämistä säännöksessä (Luonnollisten henkilöiden suojeleminen henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus)).

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan edellyttänyt lisäksi, että lakiin lisätään viittaus rikoslain (39/1989) 38 luvun 9 §:ssä säädettyyn tietosuojarikokseen. Puolustusvaliokunta esittää viittauksen lisäämistä 2 §:n 5 momentiksi.

3 §. Henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat periaatteet ja syrjintäkielto (Uusi). Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan esittänyt, että lakiin tulee lisätä poliisilain 2—5 §:n kaltaiset säännökset henkilötietojen käsittelyssä noudatettavista yleisistä periaatteista. Lisäksi perustuslakivaliokunta on edellyttänyt, että lakiin tulee lisätä nimenomainen syrjintäkielto. Puolustusvaliokunta esittää, että lakiin lisätään uusi 3 §, jossa säädetään perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen vaatimuksesta, suhteellisuusperiaatteesta, vähimmän haitan periaatteesta sekä syrjintäkiellosta. Puolustusvaliokunta näkee tarpeettomaksi toistaa 6 §:n 2 momentin² sanamuotoa ja ehdottaa säännöstä muotoiltavaksi 3 §:n 3 momentissa seuraavasti: "Henkilötietoja on käsiteltävä syrjimättömästi." Valiokunta huomauttaa, että henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 5 §:ssä säädetään lisäksi käyttötarkoitussidonnaisuuden periaatteesta.

12 (11) §. Sotilasoikeudenhoitorekisterin tietosisältö. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momentin 4 kohdan poistamista, koska kyseisten tietojen rekisteröinti on mahdollista hoitaa myös poliisin tietojärjestelmien kautta.

2 Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

14 (13) §. Sotilastiedustelurekisterin tietosisältö. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan edellyttänyt sotilastiedustelurekisterin sallitun tietosisällön täsmentämistä matkustamiseen liittyvien tietojen sekä henkilön toimintaa ja käyttäytymistä koskevien tietojen osalta. Puolustusvaliokunta esittää, että pykälän 1 momentin 8 ja 14 kohtaa täsmennetään siten, että tietojen käsittely siirretään niiden osalta tietojen välttämättömyyden vaatimukseen.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että pykälän 2 momentti sallii perustuslain näkökulmasta liian laajan ja ennakoimattoman tietojenkäsittelyn. Perustuslakivaliokunnan näkemyksen mukaan 2 momentin säännökset on ehdotetussa muodossa poistettava. Puolustusvaliokunta esittää 2 momentin poistamista lakiehdotuksesta.

16 (15) §. Turvallisuustietorekisterin tietosisältö. Turvallisuustietorekisteri ei ole sotilastiedustelutehtäviin, vaan Puolustusvoimien rikosten ennalta estämis- ja paljastamistehtäviin tarkoitettu henkilörekiesteri. Turvallisuustietorekisteriin ei siten tallenneta ehdotetun sotilastiedustelulain mukaisilla tiedustelumenetelmillä hankittua tietoa. Edellä todettuun viitaten valiokunta toteaa, että määritelmä "tiedustelumenetelmät" voi säännöksessä aiheuttaa tarpeetonta sekaannusta ja ehdottaa käsitteen poistamista 1. lakiehdotuksen 15 §:n 1 momentin 13 ja 14 kohdasta.

Valiokunta esittää lisäksi perustuslakivaliokunnan kannanottoihin viitaten, että pykälän 1 momentin 8 ja 14 kohtia muutetaan ja 2 momentti poistetaan lakiehdotuksesta.

17 (16) §. Tilapäiset henkilörekiesterit. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan edellyttänyt säännöksen täsmentämistä perustettavien rekisterien käyttötarkoituksilla ja tietosisällöillä tai vaihtoehtoisesti pykälän poistamista lakiehdotuksesta. Puolustusvaliokunnan saaman selvityksen mukaan tilapäisten henkilörekiesterien perustaminen on tarpeen lähinnä sotilastiedustelutehtävissä, rikosten ennalta estämis- ja paljastamistehtävissä sekä esitutkintatehtävissä. Puolustusvaliokunta esittää näiden osalta, että pykälän 1 momentin 1—3 kohtaa täsmennetään viittaamalla tilapäisten rekisterien osalta niitä vastaaviin pysyviin henkilörekiestereihin. Tämän muutoksen myötä laissa säädetään myös tilapäisten henkilörekiesterien osalta perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla rekisterien käyttötarkoituksesta ja sallituista tietosisällöistä. Puolustusvaliokunta katsoo, että pykälän 1 momentin 4 ja 5 kohdat tulee poistaa lakiehdotuksesta. Pykälän otsake ehdotetaan samalla muutettavaksi koskemaan vain tilapäisiä rekistereitä. Säännöksen 1 momentissa on tarpeen täsmentää myös säännösviittauksia.

23 (22) §. Muu henkilötietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen. Pykälän 1 momentin säännösviittauksia on tarpeen täsmentää lakiehdotuksen numeroinnin muuttuessa.

24 (23) §. Tietosuojaselosteen julkaisemista koskevat poikkeukset. Pykälän 2 momentin säännösviittausta on tarpeen täsmentää lakiehdotuksen numeroinnin muuttuessa.

25 (24) §. Rekisteröidyn tarkastusoikeutta koskevat poikkeukset. Pykälän 2 momentin säännösviittausta on tarpeen täsmentää lakiehdotuksen numeroinnin muuttuessa.

25 §. Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely. Lakiehdotuksen 25 § on informatiivinen säännös, joka ei luo oikeutta sellaisen tiedon käsittelyyn, johon Puolustusvoimilla

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

ei ole oikeutta jo muiden säännösten nojalla. Säännösehdotus voi aiheuttaa tulkintaongelmia, ja valiokunta ehdottaa sen poistamista lakiehdotuksesta.

27 §. Muulle kuin virkamiehelle annettava käyttöoikeus Puolustusvoimien henkilörekestereihin. Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen 27 §:ssä tulee huomioida asevelvollisten lisäksi myös kriisinhallintahenkilöstö. Kriisinhallintatehtävissä palvelevaa henkilöstöä ei nimitetä virkasuhteeseen, vaan muuhun julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen. Heidän asemaansa viranomaisen henkilörekestereiden käyttäjänä voidaan siksi pitää jossain määrin epäselvänä. Valiokunta huomauttaa, että lähtökohtaisesti viranomaisen henkilörekestereitä saavat käyttää vain virkasuhteessa virkavastuulla toimivat henkilöt ja muiden osalta käyttöoikeudesta tulee erikseen säätää. Toisaalta kriisinhallintahenkilöstöllä voi kuitenkin olla tarve käsitellä rekisteritietoja, jotka liittyvät esimerkiksi kriisinhallintaoperaatioissa tapahtuneisiin sotilasrikoksiin tai tiedustelutehtäviin. Valiokunta ehdottaa kriisinhallintahenkilöstön sisällyttämistä säännökseen. Lisäksi valiokunta esittää säännöksen otsakkeen muuttamista muotoon: Muulle kuin virkamiehelle annettava käyttöoikeus Puolustusvoimien henkilörekestereihin.

29 §. Oikeus luovuttaa henkilötietoja lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi. Valiokunta ehdottaa valtiovarainministeriön ja Tullin asiantuntijalausuntojen perusteella 29 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohtaa muutettavaksi siten, että henkilötietoja on oikeus luovuttaa Tullille tulli- ja verovalvontaa varten. Lisäksi valiokunta esittää 12 kohtaa tarkennettavaksi siten, että tieto luovutetaan väestötietojärjestelmän sijaan maistraatille.

Puolustusvaliokunta esittää, että 1 momenttiin lisätään säännös (kohta 18) henkilötietojen luovuttamisesta Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuskeskukselle. Kyberturvallisuuskeskuksen tehtävien hoitamisen kannalta on välttämätöntä, että Puolustusvoimat voi luovuttaa myös henkilötietoja tilanteissa, joissa esimerkiksi haitallista tietokoneohjelmaa tai -käskeytä koskevalla tiedolla on laajempi merkitys yhteiskunnan kannalta. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että 1 momenttiin lisätään säännös (kohta 19) henkilötietojen luovuttamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle Puolustusvoimien ajokorteista ja ajoluovutuksista laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

31 §. Asevelvollisrekisterin ja sotilasoikeudenhoitorekisterin tietojen luovuttaminen toiselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan edellyttänyt, että pykälää täydennetään nimenomaisella kiellolla luovuttaa henkilötietoja, jos on perusteltua aiheuttaa epäillä, että jotakin henkilöä uhkaa tietojen luovuttamisen vuoksi kuolemanrangastus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltaisen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti. Puolustusvaliokunta esittää, että pykälän 2 momenttia täydennetään perustuslakivaliokunnan edellyttämällä luovutuskiehellä.

32 §. Tiedustelutiedon luovuttaminen toiselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle. Puolustusvaliokunta esittää, että pykälää täydennetään samoin kuin 31 §:ää.

33 §. Tietojen luovuttamisesta päättäminen. Säännöksen 2 momentissa käydään läpi reunaehdotuksia sen suhteen, mitä seikkoja on huomioitava henkilötietojen luovuttamisesta päätettäessä. Selvyyden vuoksi valiokunta ehdottaa säännökseen lisättäväksi viittaus tässä tai muussa laissa säädettyihin luovutusrajoituksiin henkilötietojen luovuttamisesta päätettäessä.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

34 §. Oikeus saada henkilötietoja asevelvollisuus- ja kriisinhallinta-asioiden hoitamista varten. Valiokunta ehdottaa 34 §:n 1 momentin 6 kohdan tarkentamista sosiaali- ja terveysministeriön toivomalla tavalla sekä 11 kohdan muotoilujen muuttamista sisällöltään kohtia 9 ja 10 vastaavaksi. Lisäksi 34 §:n 1 momentin 7 kohdassa on virheellinen viittaus "tähän lakiin". Kohdassa on tarkoitus viitata asevelvollisuuslakiin. Liikenteen turvallisuusvirastosta on vuodenvaihteessa tullut Liikenne- ja viestintäviraston osa (Traficom, laki 935/2018), ja viraston nimeä on siksi tarpeen muuttaa. Sama muutos on tehty pykäliin 36 ja 37.

43 §. Henkilötietojen poistaminen sotilastiedustelurekisteristä. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kehottanut arvioimaan pitkien säilytysaikojen tarpeellisuutta sekä selventämään tarpeellisuuden määräaikaista arviointia koskevaa sääntelyä. Puolustusvaliokunta toteaa, että sotilastiedustelutoiminta on luonteeltaan erittäin pitkäjänteistä ja siinä tuotettavat analyysit ja ennakkovaroituskyvyyn ylläpitäminen saattavat edellyttää henkilötietojen rekisteröintiä huomattavasti pidemmällä aikavälillä kuin muissa Puolustusvoimien toiminnoissa. Myös tietolähteiden suojaaminen saattaa edellyttää tietojen poikkeuksellisen pitkäaikaista säilyttämistä. Puolustusvaliokunta pitää siten hallituksen esityksessä ehdotettua enimmäissäilytysaikaa perusteltuna. Otaen kuitenkin huomioon henkilötietojen poikkeuksellisen pitkä enimmäissäilytysaika ja sääntelyn selkeyden tarve puolustusvaliokunta katsoo, että velvollisuuden arvioida tietojen säilyttämisen tarpeellisuutta vähintään viiden vuoden välein tulisi käydä ilmi suoraan säännöksestä. Määräaikaisarviointia koskeva nimenomainen säännös esitetään lisättäväksi pykälän 2 momentiksi.

44 §. Henkilötietojen poistaminen turvallisuustietorekisteristä. Puolustusvaliokunta esittää, että turvallisuustietorekisteriä koskevaa säännöstä täydennetään samoin kuin 43 §:ää nimenomaisella velvollisuudella arvioida tietojen säilyttämisen tarpeellisuutta vähintään viiden vuoden välein.

4. Laki Puolustusvoimista annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta

17 §. Tiedonsaantioikeus. Valiokunta ehdottaa, että 17 §:ään ehdotettu yleinen tiedonsaanti-säännös tulisi tietojen tarpeellisuuden sijaan sitoa tietojen välttämättömyyteen.

7. Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain muuttamisesta

39 §. Rekisteröiminen asevelvollisuusrekisteriin. Pykälässä olevaa säännösviittausta on muutettava.

40 §. Rekisteröiminen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen rekisteriin. Säännöksen 3 momentti sisältää viittauksen EU:n yleiseen tietosuojasetukseen. Valiokunta ehdottaa tietosuoja-lain säädösnumeroinnin lisäämistä (1050/2018) säännökseen sekä asetuksen virallisen nimen käyttämistä säännöksessä (Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus).

41 §. Tietojen luovuttaminen. Valiokunta ehdottaa lisättäväksi 41 §:n 3 momentiksi säännöstä siitä, että Maanpuolustuskoulutusyhdistyksellä on oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa Puolustusvoimille, pelastusviranomaisille ja poliisille vapaaehtoiseen maanpuolustuk-

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

seen osallistuvan henkilön perustietoja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutuksen järjestämiseksi.

8. Laki terveydenhuollon järjestämisestä Puolustusvoimissa annetun lain 9 a §:n muuttamisesta

Lakiehdotuksen 9 a § sisältää viittauksen EU:n yleiseen tietosuojasetukseen. Valiokunta ehdottaa tietosuojalain säädösnumeroinnin lisäämistä (1050/2018) säännökseen sekä asetuksen virallisen nimen käyttämistä säännöksessä (Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus).

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Puolustusvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 13/2018 vp sisältyvät 2., 3., 5., 6. ja 9. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 13/2018 vp sisältyvät 1., 4., 7., ja 8. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan sellaiseen Puolustusvoimien suorittamaan ja Puolustusvoimien lukuun suoritettavaan henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 2 kohdan a alakohdassa taikka 3 tai 4 kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Tätä lakia sovelletaan vain henkilötietojen käsittelyyn, joka on kokonaan tai osittain automaattista tai jos henkilötiedot muodostavat tai niiden on tarkoitus muodostaa rekisteri tai sen osa.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, 1 §:ssä tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan tämän lain lisäksi henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (/) 10 §:n 2 momenttia, 54 §:ää ja 7 lukua lukuun ottamatta.

Henkilötietojen salassapidosta ja vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999). Oikeuteen saada tieto ja muuhun henkilötietojen luovuttamiseen viranomaisen henkilörekisteristä sovelletaan, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta säädetään.

Turvallisuusselvityksiin liittyvästä henkilötietojen käsittelystä säädetään turvallisuusselvitys-laissa (726/2014).

Muusta kuin 1 §:ssä tarkoitettuun henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (1050/2018).

Rangaistus tietosuojarikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 38 luvun 9 §:ssä.

3 §

Henkilötietojen käsittelyssä noudatettavat periaatteet ja syrjäntäkielto

Puolustusvoimien on henkilötietoja käsitellessään kunnioitettava perusoikeuksia ja ihmisoi-keuksia sekä valittava perusteltavissa olevista vaihtoehdoista se, joka parhaiten edistää näiden oi-keuksien toteutumista.

Henkilötietojen käsittelytoimien on oltava puolustettavia suhteessa käsiteltävien tietojen mer- kityksellisyyteen, käsittelytarkoituksiin ja muihin asiaan vaikuttaviin seikkoihin. Henkilötieto- jen käsittelytoimilla ei kenenkään oikeuksiin saa puuttua enempää eikä kenellekään saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä Puolustusvoimien tehtävien suorittamiseksi.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

Henkilötietoja on käsiteltävä syrjimättömästi.

2 luku

Puolustusvoimien henkilökisterit

34 §

Puolustusvoimien pysyvät henkilökisterit ja rekisterinpitäjä

Puolustusvoimilla on seuraavat pysyvät henkilökisterit:

- 1) asevelvollisrekisteri;
- 2) kulkuluparekisteri;
- 3) aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri;
- 4) sotilasoikeudenhoitorekisteri;
- 5) sotilastiedustelurekisteri;
- 6) turvallisuustietorekisteri.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin saa tallettaa ja niissä muuten käsitellä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia henkilötietoja tämän luvun mukaisesti. Henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 11 §:ssä tarkoitettujen erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen tallettaminen ja muu käsittely on sallittua vain, jos käsittely on rekisterin käyttötarkoituksen kannalta välttämätöntä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen rekisterien rekisterinpitäjänä toimii pääesikunta.

45 §

Asevelvollisrekisterin käyttötarkoitus

Asevelvollisrekisteriä käytetään:

- 1) palveluskelpoisuuden määrittämistä ja palvelukseen määräämistä varten;
- 2) poikkeusolojen tehtäviin sijoittamista ja varautumista varten;
- 3) kansallisen ja kansainvälisen koulutuksen ja palveluksen suunnittelua, järjestämistä ja henkilövalintoja varten;
- 4) ylentämistä, palkitsemista ja muun huomionosoituksen myöntämistä varten.

56 §

Asevelvollisrekisterin tietosisältö

Asevelvollisrekisterissä käsiteltävät henkilötiedot voivat koskea:

- 1) asevelvollista;
- 2) naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetussa laissa (194/1995) tarkoitettuun palvelukseen hakeutunutta, palveluksessa olevaa tai palveluksen suorittanutta;
- 3) Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen palveluksessa olevaa;

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

4) sotilaalliseen kriisinhallintatehtävään hakeutunutta, palveluksessa olevaa tai palveluksen suorittanutta;

5) vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetussa laissa (556/2007) tarkoitetun sitoumuksen antanutta.

Asevelvollisrekisteriin saadaan tallettaa 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä seuraavia henkilötietoja:

- 1) henkilötunnus;
- 2) DNA-näyte ja DNA-tunniste;
- 3) henkilökkuva, tuntomerkit ja muut tunnistetiedot;
- 4) yhteystiedot;
- 5) kotipaikka- ja kansalaisuustiedot;
- 6) palvelusta, sotilaskoulutusta ja sotilasarvoa koskevat tiedot;
- 7) siviilikoulutusta ja ajokorttia koskevat tiedot;
- 8) terveyttä koskevat tiedot ja muut palveluskelpoisuutta koskevat tiedot;
- 9) muut henkilön sijoitukseen ja palveluksen suorittamiseen vaikuttavat tiedot henkilön osamisesta ja sopivuudesta;
- 10) palveluksen käytännön järjestämiseksi tarpeelliset tiedot;
- 11) tiedot rangaistuksista ja kurinpitoseuraamuksista;
- 12) perheoikeudellinen asema, lähiomaisen yhteystiedot sekä tiedot vajaavaltaisuudesta, toimintakelpoisuuden rajoituksesta ja edunvalvojasta;
- 13) matkustusasiakirjojen tiedot;
- 14) tieto kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta.

67 §

Kulkuluparekisterin käyttötarkoitus

Kulkuluparekisteriä käytetään puolustusvoimista annetussa laissa tarkoitettujen liikkumista koskevien lupien myöntämiseksi sekä kieltojen ja rajoitusten valvomiseksi.

78 §

Kulkuluparekisterin tietosisältö

Kulkuluparekisteriin saadaan tallettaa Puolustusvoimien kohteessa oleskelevasta tai sinne pyrkivästä henkilöstä seuraavat tiedot:

- 1) henkilötunnus tai syntymäaika;
- 2) henkilökkuva ja muut tunnistetiedot;
- 3) yhteystiedot;
- 4) kotipaikka- ja kansalaisuustiedot;
- 5) matkustusasiakirjojen tiedot;
- 6) Puolustusvoimien henkilöstön työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

89 §

Aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisterin käyttötarkoitus

Aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisteriä käytetään aluevalvontalaissa (755/2000) tarkoitettua maahantuloa, maassaoloa, liikkumista ja muuta luvanvaraista toimintaa koskevan hakemuksen, ilmoituksen, lausunnon ja päätöksen käsittelemistä sekä mainitussa laissa tarkoitettujen kieltojen, rajoitusten ja lupaehtojen noudattamisen valvontaa varten.

910 §

Aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisterin tietosisältö

Aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisteriin saadaan tallettaa Suomen alueelle tulevasta, suoja-alueella tai muussa lupaa edellyttävässä kohteessa oleskelevasta tai luvanvaraista toimintaa harjoittavasta henkilöstä:

- 1) henkilötunnus tai syntymäaika;
- 2) muut tunnistetiedot;
- 3) yhteystiedot;
- 4) kotipaikka- ja kansalaisuustiedot;
- 5) matkustusasiakirjojen tiedot;
- 6) tiedot aluevalvontatehtävään, -toimenpiteeseen tai -tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöineistä.

1011 §

Sotilasoikeudenhoitorekisterin käyttötarkoitus

Sotilasoikeudenhoitorekisteriä käytetään:

- 1) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014) tarkoitetun esitutkintatehtävän suorittamiseksi;
- 2) sotilaslakimiehen lausunnon laatimiseksi;
- 3) sotilasrikosasiassa annettujen ratkaisujen tekemistä, tallentamista, täytäntöönpanoa ja valvontaa varten.

1112 §

Sotilasoikeudenhoitorekisterin tietosisältö

Sotilasoikeudenhoitorekisteriin saadaan tallettaa esitutkinnan tai pakkokeinin kohteena olevasta tai olleesta taikka ilmoittajana, todistajana, asianomistajana tai muuna kuultavana esiintyvistä henkilöstä seuraavia perustietoja:

- 1) henkilötunnus tai syntymäaika;
- 2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitetut tunnistetiedot;
- 3) yhteystiedot;
- 4) kotipaikka- ja kansalaisuustiedot;

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

- 5) palvelusta ja sotilaskoulutusta koskevat tiedot;
- 6) oikeushenkilöön liittyvät tiedot;
- 7) henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai Puolustusvoimien työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa:

- 1) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtuma-aika ja paikka, ilmoitusaika, rikosnimikkeet ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika, tutkiva hallintoyksikkö, tutkijat, tutkinnan tila, tutkinnanjohtaja, sotilaslakimies, kurinpitoesimies, asian päättämiseksi tehdyt päätökset sekä asian ratkaisutieto;
- 2) tiedot pakkokeinoista, esitutkinnan vaiheista ja sotilaslakimiehen lausunnosta;
- 3) tietoja rikoksella menetetyistä tai haltuun otetusta omaisuudesta omaisuuden löytämiseksi ja omistajalleen tai haltijalleen palauttamiseksi;
- 4) rikoksesta epäillyn fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot sekä ääni- ja kuvatal-
lenteet;
- 54) tiedot muista Puolustusvoimien esitutkintatehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liit-
tyivistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;
- 65) ratkaisutiedot kurinpitopäätöksistä sekä syyttäjän ja tuomioistuimen sotilasoikeudenkäyn-
tiasiana käsittelemistä asioista;
- 76) päätöksen tai tuomion tiedoksiantoa ja muutoksenhakua koskevat tiedot;
- 87) tarkastusmerkinnät ja kurinpitomenettelyn valvonnasta aiheutuneet toimenpiteet;
- 98) seuraamuksen täytäntöönpanoa koskevat tiedot.

1213 §

Sotilastiedustelurekisterin käyttötarkoitus

Sotilastiedustelurekisteriä käytetään sotilastiedustelutehtävien suorittamiseksi.

1314 §

Sotilastiedustelurekisterin tietosisältö

Sotilastiedustelurekisteriin saadaan tallettaa:

- 1) henkilötunnus tai syntymäaika;
- 2) henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot sekä ääni- ja kuvatal-
lenteet;
- 3) muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tunnistetiedot;
- 4) kansalaisuutta ja perhesuhteita koskevat tiedot;
- 5) asuinpaikkatiedot;
- 6) koulutusta ja ammattia koskevat tiedot sekä työ- ja palvelushistoria;
- 7) yhteystiedot;
- 8) välttämättömät matkustamiseen liittyvät tiedot;
- 9) tieto kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta;
- 10) oikeus- tai luonnolliseen henkilöön yhdistettävissä olevat tunnistamistiedot;
- 11) oikeushenkilöön liittyvät tiedot;

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

12) tiedot luotettavuuden selvittämisestä ja arvioinnista sekä muut henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai Puolustusvoimien työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot;

13) tiedot tiedustelumenetelmien käyttämisestä;

14) tiedustelumenetelmillä hankitut **välttämättömät** henkilön toimintaa ja käyttäytymistä koskevat tiedot.

Sotilastiedustelurekisteriin saadaan tallettaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja myös sen arvioimiseksi, ovatko tiedot merkityksellisiä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta. Tietojen merkityksellisyys on arvioitava ja tarpeettomat tiedot poistettava viipymättä, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua niiden tallettamisesta.

Rekisteriin tallettaviin henkilötietoihin on tarvittaessa liitettävä arvio tietojen antajan tai lähteen luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta.

14~~15~~ §

Turvallisuustietorekisterin käyttötarkoitus

Turvallisuustietorekisteriä käytetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 86 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rikosten ennalta estämis- ja paljastamistehtävien hoitamiseksi.

15~~16~~ §

Turvallisuustietorekisterin tietosisältö

Turvallisuustietorekisteriin saadaan tallettaa:

1) henkilötunnus tai syntymäaika;

2) henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot sekä ääni- ja kuvatallenteet;

3) muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut tunnistetiedot;

4) kansalaisuutta ja perhesuhteita koskevat tiedot;

5) asuinpaikkatiedot;

6) koulutusta ja ammattia koskevat tiedot sekä työ- ja palvelushistoria;

7) yhteystiedot;

8) **välttämättömät** matkustamiseen liittyvät tiedot;

9) tieto kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta;

10) oikeus- tai luonnolliseen henkilöön yhdistettävissä olevat tunnistamistiedot;

11) oikeushenkilöön liittyvät tiedot;

12) tiedot luotettavuuden selvittämisestä ja arvioinnista sekä muut henkilöä koskevat hänen omaan turvallisuuteensa tai Puolustusvoimien työturvallisuuteen vaikuttavat tiedot;

13) tiedot tiedustelumenetelmien sekä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 89 §:n 1 momentissa tarkoitettujen salaisten tiedonhankintakeinojen käyttämisestä;

14) tiedustelumenetelmillä sekä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 89 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla hankitut **välttämättömät** henkilön toimintaa ja käyttäytymistä koskevat tiedot.

Turvallisuustietorekisteriin saadaan tallettaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja myös sen arvioimiseksi, ovatko tiedot merkityksellisiä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta. Tietojen merki-

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

tyksellisyys on arvioitava ja tarpeettomat tiedot poistettava viipymättä, kuitenkin viimeistään kuuden kuukauden kuluttua niiden tallettamisesta.

Rekisteriin tallettaviin henkilötietoihin on tarvittaessa liitettävä arvio tietojen antajan tai lähteen luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta.

16~~17~~ §

~~Muut~~ Tilapäiset henkilörekisterit

Sen lisäksi, mitä 3–15~~4~~—16 §:ssä säädetään, Puolustusvoimat saa perustaa tilapäisen tai muun henkilörekisterin, jos se on tarpeen:

- 1) sotilastiedustelutehtävän suorittamiseksi tilapäisen henkilörekisterin, johon saa tallettaa 14 §:ssä tarkoitettuja tietoja;
- 2) rikosten ennaltaehkäisy- ja paljastamistehtävän suorittamiseksi tilapäisen henkilörekisterin, johon saa tallettaa 16 §:ssä tarkoitettuja tietoja;
- 3) esitutkintatehtävän suorittamiseksi tilapäisen henkilörekisterin, johon saa tallettaa 12 §:ssä tarkoitettuja tietoja.
- 4) virka-aputehtävän suorittamiseksi;
- 5) puolustusvoimista annetun lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 2 kohdan a alakohdassa tai ka 3 tai 4 kohdassa tarkoitetun tehtävän suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun rekisteriin saa tallettaa Puolustusvoimien yksittäisen tehtävän suorittamisen kannalta tarpeellisia henkilötietoja. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen tallettaminen rekisteriin on kuitenkin sallittua vain, jos se on tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä. Edellä 1 momentin 1 tai 2 kohdan nojalla perustettuun henkilörekisteriin tallettaviin henkilötietoihin on tarvittaessa liitettävä arvio tietojen antajan tai lähteen luotettavuudesta ja tietojen oikeellisuudesta.

Tässä pykälässä tarkoitetun henkilörekisterin rekisterinpitäjänä toimii toiminnasta vastaava Puolustusvoimien hallintoyksikkö. Rekisterin perustamisesta on ennen käsittelyn aloittamista laadittava henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 22 §:ssä tarkoitettu tietosuojaseloste ja toimitettava se pääesikunnalle. Myös tässä pykälässä tarkoitetun henkilörekisterin olennaisesta muutoksesta ja hävittämisestä on ilmoitettava pääesikunnalle.

3 luku

Henkilötietojen käsittely

17~~18~~ §

Asevelvollisrekisterin tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Puolustusvoimat saa käsitellä asevelvollisrekisterin henkilötietoja muuhun kuin niiden alkupe-
räiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos se on tarpeen:

- 1) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 5 luvussa tarkoitettujen esitutkintatehtävien suorittamiseksi;

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

2) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 9 luvussa tarkoitettujen, rikosten ennalta estämistä ja paljastamista koskevien, tehtävien suorittamiseksi;

3) sotilastiedustelutehtävien suorittamiseksi;

4) virka-avun antamiseksi.

DNA-näytteiden ja niistä määritettyjen DNA-tunnisteiden käsittely muuhun käyttötarkoitukseen kuin vainajan tunnistamiseksi on kielletty.

~~18~~19 §

Sotilasoikeudenhoitorekisterin tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Puolustusvoimat saa käsitellä sotilasoikeudenhoitorekisterin henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos se on tarpeen:

1) kansallisen ja kansainvälisen koulutuksen ja palveluksen suunnittelua, järjestämistä ja henkilövalintoja varten;

2) poikkeusolojen tehtäviin sijoittamista ja varautumista varten;

3) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 9 luvussa tarkoitettujen, rikosten ennalta estämistä ja paljastamista koskevien, tehtävien suorittamiseksi;

4) sotilastiedustelutehtävien suorittamiseksi;

5) ylentämistä, palkitsemista ja muun huomionosoituksen myöntämistä varten.

Sotilasoikeudenhoitorekisterin tietojen käyttämisestä turvallisuusselvityksissä säädetään turvallisuusselvityslaisissa.

~~19~~20 §

Turvallisuustietorekisterin tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Puolustusvoimat saa käsitellä turvallisuustietorekisterin henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos se on tarpeen:

1) kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi;

2) hengelle, terveydelle tai vapaudelle aiheutuvan merkittävän vaaran taikka huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon estämiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta;

4) sotilastiedustelutehtävien suorittamiseksi.

Turvallisuustietorekisterin tietojen käyttämisestä turvallisuusselvityksissä säädetään turvallisuusselvityslaisissa.

~~20~~21 §

Kulukuparekisterin tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Puolustusvoimat saa käsitellä kulukuparekisterin henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos se on tarpeen:

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

- 1) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 5 luvussa tarkoitettujen esitutkintatehtävien suorittamiseksi;
- 2) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 9 luvussa tarkoitettujen, rikosten ennalta estämistä ja paljastamista koskevien, tehtävien suorittamiseksi;
- 3) sotilastiedustelutehtävien suorittamiseksi.

2122 §

Aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisterin tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Puolustusvoimat saa käsitellä aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisterin henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos se on tarpeen:

- 1) sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 9 luvussa tarkoitettujen, rikosten ennalta estämistä ja paljastamista koskevien, tehtävien suorittamiseksi;
- 2) sotilastiedustelutehtävien suorittamiseksi.

2223 §

Muu henkilötietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Sen lisäksi, mitä 17—2118—22 §:ssä sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 5 §:n 3 momentissa säädetään, Puolustusvoimat saa käsitellä rekistereihinsä sisältyviä henkilötietoja myös laillisuusvalvonta-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Lisäksi tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Puolustusvoimat saa käsitellä rekistereihinsä sisältyviä henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen myös, jos se on välttämätöntä kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi taikka hengelle, terveydelle tai vapaudelle aiheutuvan merkittävän vaaran taikka huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon estämiseksi.

2324 §

Tietosuojaselosteen julkaisemista koskevat poikkeukset

Rekisterinpitäjän velvollisuudesta julkaista tietosuojaseloste säädetään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 22 §:ssä.

Velvollisuus julkaista tietosuojaseloste ei koske 1617 §:n 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tilapäisiä henkilörekistereitä.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

2425 §

Rekisteröidyn tarkastusoikeutta koskevat poikkeukset

Rekisteröidyn tarkastusoikeudesta sekä rekisteröidyn oikeuksien rajoittamisesta säädetään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 23—25 §:ssä.

Rekisteröidyllä ei ole lainkaan tarkastusoikeutta seuraavissa henkilörekistereissä olevien tietojen osalta:

- 1) sotilastiedustelurekisteri;
- 2) turvallisuustietorekisteri;
- 3) 1617 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu tilapäinen henkilörekisteri.

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämisestä Tietosuojavaltuutetun välityksellä säädetään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 29 §:ssä.

25 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

~~Yksittäisessä sotilastiedustelutehtävässä tai sotilaskurinpidoista ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 5 tai 9 luvussa tarkoitettussa tehtävässä saatuja henkilötietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun suoritettavana olevaan tehtävään, mutta ovat tarpeellisia muussa tehtävässä, saa kerätä ja tallettaa sotilastiedustelurekisteriin, turvallisuustietorekisteriin tai tilapäiseen henkilörekisteriin 2 luvussa säädetyin edellytyksin.~~

~~Edellä 1 momentissa tarkoitettujen henkilötietojen muusta käsittelystä säädetään erikseen.~~

26 §

Virheelliseksi todetun tiedon käsittely

Sen estämättä, mitä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 7 ja 25 §:ssä säädetään, virheelliseksi todettu tieto saadaan säilyttää rekisterissä korjatun tiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Puolustusvoimien henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi.

Virheelliseksi todettu tieto, jota 1 momentin nojalla säilytetään, on hävitettävä heti kun tiedon säilyttäminen ei ole enää tarpeen.

27 §

~~Asevelvollisten käyttöoikeus Puolustusvoimien henkilörekistereihin~~ **Muulle kuin virkamiehelle annettava käyttöoikeus Puolustusvoimien henkilörekistereihin**

Puolustusvoimat saa erityisestä syystä myöntää asevelvollisuuslain (1438/2007) nojalla palvelustaan suorittavalle **ja kriisinhallintatehtävässä palvelevalle** käyttöoikeuden Puolustusvoimien henkilörekisteriin. Asevelvollinen saa käyttää rekisteriä vain Puolustusvoimien virassa olevan

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

johdon ja valvonnan alaisuudessa, eikä käyttöoikeuden myöntäminen saa vaarantaa henkilötietojen suojaa.

28 §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä järjestöltä saatujen henkilötietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä järjestöltä saatujen henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä järjestöltä saatujen henkilötietojen käsittelyssä on lisäksi noudatettava, mitä Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa ja muissa Suomea sitovissa velvoitteissa määrätään.

4 luku

Henkilötietojen luovuttaminen ja tiedonsaantioikeudet

29 §

Oikeus luovuttaa henkilötietoja lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi

Puolustusvoimat saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa teknisellä käyttöyhteydellä tai tietojoukkona muulle viranomaiselle ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulle yhteisölle henkilötietoja, jotka ovat tarpeen tämän laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, seuraavasti:

1) Rajavartiolaitokselle:

a) asevelvollisuuden toimeenpanoa sekä henkilöstön palvelukseen ottamista, henkilöstösuunnittelua ja kunniamerkin myöntämistä varten;

b) rikosten ennalta estämistä, paljastamista, selvittämistä ja syyteharkintaan saattamista varten;

c) henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten;

d) aluevalvontalain mukaista tehtävää varten;

e) Rajavartiolaitoksen merellä suoritettavaksi säädettyä valvontatehtävää varten;

2) poliisille:

a) kutsunnan toimittamiseen liittyviä tehtäviä sekä palvelukseen noutamista varten;

b) niitä poliisilain (872/2011) 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä varten, jotka liittyvät oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaamiseen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen tai rikosten ennalta estämiseen, paljastamiseen, selvittämiseen ja syyteharkintaan saattamiseen;

c) ampuma-aselain (1/1998) mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajaksi haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilökohtaisen sopivuuden arviointia varten;

d) passilain (671/2006) ja henkilökorttilain (663/2016) mukaisen luvan hakijan ja haltijan esteettömyyden selvittämiseksi;

3) Tullille:

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

- a) **tulli- ja verovalvontaa** tullilaissa (304/2016) tarkoitettua ulkomaanliikenteen valvontaa varten;
- b) tullirikosten ennalta estämistä, paljastamista, selvittämistä ja syyteharkintaan saattamista varten;
- c) henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten;
- d) haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten;
- e) muihin kuin a—d alakohdassa tarkoitettuihin Tullin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty;
- 4) puolustusministeriölle:
 - a) henkilöstön palvelukseen ottamista, henkilöstösuunnittelua, kunniamerkin myöntämistä, palkitsemista tai muuta huomionosoitusta varten;
 - b) puolustustarvikkeiden viennistä annetussa laissa (282/2012) tarkoitettujen lupa-asioiden harkintaa varten;
- 5) ulkoministeriölle:
 - a) asevelvollisuutta koskevan asian hoitamista varten;
 - b) henkilöiden valitsemista varten sotilaalliseen kriisinhallintaan tai sotilastehtävään muuhun kansainväliseen kriisinhallintaan;
 - c) kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetussa laissa (562/1996) tarkoitettujen lupa-asioiden harkintaa varten;
 - 6) sisäministeriölle henkilöiden valitsemista varten siviilikriisinhallintaan ja sotilastehtävään muuhun kansainväliseen kriisinhallintaan;
 - 7) pelastusviranomaiselle tiedon siitä, onko asevelvollinen vapautettu sodanaikaisesta palveluksesta, henkilöstön väestönsuojelutehtäviin varaamista varten;
 - 8) tuomioistuimille tietoja sotilasarvosta ja sotilasrikosasioista virkatehtävien suorittamista varten;
 - 9) syyttäjäviranomaisille tietoja sotilasarvosta ja sotilasrikosasioista virkatehtävien suorittamista varten;
 - 10) Maahanmuuttovirastolle kansalaisuusaseman määrittämistä sekä Suomen kansalaisuudesta vapautumisen edellytysten selvittämistä varten;
 - 11) Kansaneläkelaitokselle tukien ja avustusten myöntämistä ja täytäntöönpanoa varten;
 - 12) **maistraatille väestötietojärjestelmään** tiedon varusmiespalveluksen suorittamisesta **kansalaisuutta koskevan rekisterimerkinnän tekemistä varten;**
 - 13) siviilipalveluskeskukselle siviilipalveluksen toimeenpanoa varten;
 - 14) kriisinhallintaoperaation toimeenpanijalle henkilöiden valitsemista varten sotilaalliseen kriisinhallintaan ja sotilastehtävään muuhun kansainväliseen kriisinhallintaan;
 - 15) Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen järjestämistä varten;
 - 16) suomalaisille yliopistoille ja ammattikorkeakouluille tiedon siitä, onko sen opiskelija suorittanut tai suorittamassa asevelvollisuuslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaista palvelusta sekä tiedon palveluksen ajankohdasta;
 - 17) ammatillisen koulutuksen järjestäjälle tiedon siitä, onko sen opiskelija suorittamassa asevelvollisuuslain tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain mukaista palvelusta sekä tiedon palveluksen ajankohdasta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 96 §:n 3 momentissa tarkoitettua opiskeluoikeuden väliaikaisen keskeyttämisen perusteiden arviointia varten;

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

18) Liikenne- ja viestintäviraston kyberturvallisuuskeskukselle Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain (935/2018) 3 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

19) Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja Puolustusvoimien ajokorteista ja ajoluvista laissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja saa luovuttaa vain, jos se on välttämätöntä 1 momentissa mainitun tehtävän suorittamiseksi.

30 §

Henkilötietojen muu luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä 29 §:ssä ja muualla laissa säädetään, Puolustusvoimat saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitamaan asetetulle yhteisölle yksittäisen tehtävän suorittamiseksi välttämättömiä tietoja, jos on ilmeistä, ettei tiedon luovuttamisesta aiheudu olennaista haittaa niille eduille, jonka suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Puolustusvoimat saa lisäksi salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa:

1) viranomaiselle, yhteisölle ja yksityiselle henkilölle tiedon sotilasarvosta kunniamerkin myöntämistä tai muuta palkitsemista varten;

2) palveluksessa olevan tai olleen asevelvollisen työnantajalle tiedon palveluksen päättymisen ajankohdasta maanpuolustusvelvollisuutta täyttävän työ- ja virkasuhteen jatkumisesta annetun lain (305/2009) 5 §:n työhön paluuta koskevien säännösten soveltamiseksi, jos työnantaja osoittaa työ- tai virkasuhteen olevan voimassa;

3) viranomaiselle, yhteisölle ja yksityiselle henkilölle välttämättömiä tietoja hengelle, terveydelle tai vapaudelle aiheutuvan merkittävän vaaran taikka huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon estämiseksi.

31 §

Asevelvollisrekisterin ja sotilasoikeudenhoitorekisterin tietojen luovuttaminen toiselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle

Puolustusvoimat saa salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa asevelvollisrekisterin tietoja toiselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle, jos se on tarpeen kriisinhallintatehtävän suorittamiseksi, kansainväliseen avunantoon liittyvän tehtävän suorittamiseksi tai kansainväliseen harjoitukseen liittyen. Puolustusvoimat saa lisäksi salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa sotilasoikeudenhoitorekisterin tietoja toiselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle, jos tietojen luovuttaminen on tarpeen esitutkintatehtävän suorittamiseksi.

Tietojen luovuttamisesta päätettäessä on otettava huomioon henkilötietoja vastaanottavan valtion tietosuojan taso ja luovutuksen merkitys rekisteröidyn oikeuksille. Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen luovuttaminen on sallittua vain, jos se on välttämätöntä 1 momentissa tarkoitetun tehtävän suorittamiseksi. Henkilötietojen luovuttaminen on kielletty, jos on perusteltua aiheutta epäillä, että jotakin henkilöä uhkaa tietojen luovuttamisen vuoksi kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltaisen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

Luovutettaviin henkilötietoihin on tarpeen mukaan liitettävä ehtoja tietojen käyttötarkoituksesta ja jatkoluovuttamisesta.

32 §

Tiedustelutiedon luovuttaminen toiselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle

Puolustusvoimat saa luovuttaa sotilastiedustelutehtävässä tai rikosten ennalta estämistä ja paljastamista koskevassa tehtävässä hankittuja henkilötietoja toiselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle, jos se on välttämätöntä kansallisen turvallisuuden tai rikosten ennalta estämisen ja paljastamisen varmistamiseksi. Päätettäessä tietojen luovuttamisesta on lisäksi otettava huomioon henkilötietoja vastaanottavan valtion ihmisoikeustilanne, luovutuksen merkitys Suomen kansainvälisille suhteille sekä Suomea sitovat kansainväliset sopimukset ja muut velvoitteet. Lisäksi on otettava huomioon henkilötietoja vastaanottavan valtion tietosuojan taso ja luovutuksen merkitys rekisteröidyn oikeuksille.

Erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen tai muiden yksityiselämän suojan kannalta merkittävien henkilötietojen luovuttaminen laajamittaisesti on kielletty. **Henkilötietojen luovuttaminen on kielletty, jos on perusteltua aihetta epäillä, että jotakin henkilöä uhkaa tietojen luovuttamisen vuoksi kuolemanrangaistus, kidutus, muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu, vaino, mielivaltainen vapaudenriisto tai epäoikeudenmukainen oikeudenkäynti.**

Luovutettaviin henkilötietoihin on tarpeen mukaan liitettävä ehtoja tietojen käyttötarkoituksesta ja jatkoluovuttamisesta.

33 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa Puolustusvoimien henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

Henkilötietojen luovuttamisesta päätettäessä on otettava huomioon **tässä tai muussa laissa säädetty luovutusrajoitukset**, luovutettavien tietojen laatu sekä luovutuksen merkitys henkilötietojen suojalle ja rekisteröidyn oikeuksille. Luovutettaviin henkilötietoihin on tarpeen mukaan liitettävä ehtoja tietojen käyttötarkoituksesta ja jatkoluovuttamisesta.

34 §

Oikeus saada henkilötietoja asevelvollisuus- ja kriisinhallinta-asioiden hoitamista varten

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Puolustusvoimilla on oikeus saada asevelvollisrekisterin käyttötarkoituksia varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmästä tietoja seuraavana vuonna 18 vuotta täyttävistä asevelvollisista kutsuntaa varten sekä muista asevelvollisista palvelukseen määräämistä ja sijoittelua varten;

2) Kansaneläkelaitokselta ja sosiaaliviranomaiselta tietoja asevelvollisen sosiaalisesta ja taloudellisesta tilanteesta, jos tiedoilla on merkitystä päätettäessä palveluspaikasta ja palveluksen ajankohdasta sekä palveluksen järjestämisestä;

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

3) asevelvollisen sopivuuden arvioimiseksi koulutukseen ja tehtävään sekä hänen sijoitettavuutensa arvioimiseksi taikka asevelvollisen palkitsemisen ja ylentämisen edellytysten arvioimiseksi sakkorekisteristä siihen talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntönpaonosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnallisesta käsittelyjärjestelmästä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä tietoja annetuista ratkaisuista rikosasioissa ja niiden lainvoimaisuudesta;

4) siviilipalvelusviranomaiselta siviilipalvelusvelvollisen perustiedot sekä tietoja hänen palveluksestaan ja palveluskelpoisuudestaan poikkeusolojen aikaiseen tehtävään varautumista varten;

5) Maahanmuuttovirastolta henkilön kansalaisuutta koskevia tietoja sen selvittämiseksi, onko henkilö velvollinen suorittamaan palvelusta asevelvollisuuslain nojalla;

6) sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksiköltä laitokselta ja muulta vastaavalta laitokselta tieto laitoksessa olevan kutsunnanalaisen ja palvelukseen määrätyn vapautumisajankohdasta, jos asianomainen ei pääse laitoksesta vapaasti poistumaan, milloin asianomainen voi poistua toimintayksiköstä palvelukseen määräämistä ja hänen palveluksensa järjestämistä varten;

7) Kansaneläkelaitokselta tieto asevelvollisesta, jolle on myönnetty kansaneläkelain (568/2007) mukainen työkyvyttömyyseläke tai vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) mukainen vammaistuki asevelvollisuuslaissa tässä laissa tarkoitettuun tehtävään sijoitettavuuden ja palveluskelpoisuuden arvioimiseksi;

8) Liikenne- ja viestintävirastolta Liikenteen turvallisuusvirastolta tietoja ajokortti- ja ajo-lupa-asioiden käsittelyä varten;

9) poliisilta tietoja asevelvolliseen kohdistetuista, epäillystä rikoksesta johtuvista virkatoimista ja asevelvolliseen kohdistetuista seuraamuksista, jos tiedoilla on merkitystä asevelvollisen sopivuuden arvioimiseksi koulutukseen ja tehtävään sekä asevelvollisen sijoitettavuuden arvioimiseksi ja hänen palveluksensa järjestämiseksi;

10) Tullilta tietoja asevelvolliseen kohdistetuista, epäillystä rikoksesta johtuvista virkatoimista ja asevelvolliseen kohdistetuista seuraamuksista, jos tiedoilla on merkitystä asevelvollisen sopivuuden arvioimiseksi koulutukseen ja tehtävään sekä asevelvollisen sijoitettavuuden arvioimiseksi ja hänen palveluksensa järjestämiseksi;

11) Rajavartiolaitokselta tietoja asevelvolliseen kohdistetuista, epäillystä rikoksesta johtuvista virkatoimista ja asevelvolliseen kohdistetuista seuraamuksista, jos tiedoilla on merkitystä asevelvollisen sopivuuden arvioimiseksi koulutukseen ja tehtävään sekä asevelvollisen sijoitettavuuden arvioimiseksi ja hänen palveluksensa järjestämiseksi. Rajavartiolaitoksessa varusmiespalveluksen suorittaneesta, tämän palveluksesta, palveluskelpoisuudesta ja palveluskelpoisuuden määrätymisen perusteesta ja sijoitettavuudesta tässä laissa tarkoitettuun tehtävään sijoitettavuuden arvioimiseksi.

Rekisterinpitäjällä on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettut tiedot myös teknisen käyttöyhetyden avulla tai tietojoukkona. Tiedot on oikeus saada maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan.

Puolustusvoimien oikeudesta saada terveyttä koskevia tietoja säädetään 35 §:ssä.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

35 §

Oikeus saada terveyttä koskevia tietoja

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, rekisterinpitäjällä sekä asevelvollisen tai naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuneen, palveluksessa olevan tai palveluksen suorittaneen terveydentilaa kutsunnaa edeltävässä terveystarkastuksessa, kutsunnassa tai palveluksen aikana tarkastavalla terveydenhuollon ammattihenkilöllä on oikeus saada palveluskelpoisuuden määrittämistä, palvelusturvallisuuden ylläpitämistä sekä potilaan tutkimuksen ja hoidon järjestämistä varten salassapitosäännösten estämättä välttämättömiä tietoja seuraavasti:

1) potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä tietoja asevelvollisen ja naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuneen terveydentilasta;

2) Kansaneläkelaitokselta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 14 §:ssä tarkoitettua valtakunnallisesta tietojärjestelmästä tietoja asevelvollisen ja naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuneen terveydentilasta;

3) terveyskeskukselta, mielenterveystoimistolta, sairaalalta tai muulta mielenterveystyötä tekevältä taholta tietoja mielenterveyslaissa (1116/1990) tarkoitettujen mielenterveyspalvelujen antamisesta asevelvolliselle ja naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutuneelle.

Tiedot on oikeus saada myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Tiedot on oikeus saada maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan.

36 §

Oikeus saada henkilötietoja sotilasoikeudenhoitoa koskevien asioiden hoitamista varten

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Puolustusvoimilla on oikeus saada sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 5 luvussa tarkoitettujen esitutkintatehtävien suorittamiseksi salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä tarkoitettuja tietoja väestötietojärjestelmästä;

2) sakkorekisteristä tietoja sakoista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja syyttäviviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta;

3) **Liikenne- ja viestintävirastolta** Liikenteen turvallisuusvirastolta ajoneuvon omistajaa tai haltijaa koskevia tietoja;

Rekisterinpitäjällä on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettut tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Tiedot on oikeus saada maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

37 §

Oikeus saada henkilötietoja sotilastiedustelutehtävien sekä rikosten ennalta estämis- ja paljastamistehtävien hoitamista varten

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Puolustusvoimilla on oikeus saada sotilastiedustelutehtävien sekä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta annetun lain 86 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rikosten ennalta- ja paljastamistehtävien suorittamiseksi salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 13—17 §:ssä tarkoitettuja tietoja;

2) sakkorekisteristä tietoja sakoista ja niiden täytäntöönpanosta sekä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän diaari- ja asianhallintatietojen valtakunnalliseen käsittelyjärjestelmään sisältyviä tietoja syyttäjäviranomaisessa tai tuomioistuimessa vireillä olevista tai olleista rikosasioista ja ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään sisältyviä tietoja rikosasioissa annetuista ratkaisuista ja niiden lainvoimaisuudesta;

3) ulkoministeriön tietojärjestelmistä Suomessa lähettävävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista ja näiden perheenjäsenistä sekä yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä, sekä ulkomaalaisrekisteristä annetussa laissa (1270/1997) säädettyyn ulkomaalaisrekisteriin kuuluvasta viisumiasioiden osarekisteristä tietoja viisumihakemuksista ja -päätöksistä;

4) tietoja ulosottokaareissa (705/2007) tarkoitettusta ulosottorekisteristä;

5) **Liikenne- ja viestintävirastolta** Liikenteen turvallisuusvirastolta ajoneuvon omistajaa tai haltijaa koskevia tietoja;

6) tietoja matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetussa laissa (1038/2009) tarkoitetuista matkustajia koskevista henkilöluetteloista;

7) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitettuja, tarpeellisia, matkustajatietoja majoitustoiminnan harjoittajilta;

8) tietoyhteiskuntakaareissa (917/2014) tarkoitettuja radiotaajuuksien käyttöä koskevia tietoja;

9) puolustusministeriöltä tietoja puolustustarvikkeiden viennistä annetussa laissa (282/2012) tarkoitetuista lupa-asioista;

10) ulkoasiainministeriöltä tietoja kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetussa laissa tarkoitetuista lupa-asioista;

11) vesikulkuneuvorekisteristä annetussa laissa (424/2014) tarkoitettusta vesikulkuneuvorekisteristä sekä Ahvenanmaan huvivenerekisteristä veneitä ja niiden omistajia ja haltijoita koskevat tiedot;

12) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskevia tietoja;

13) ilmailulaissa (864/2014) tarkoitettusta ilma-alusrekisteristä ilma-aluksia, niiden haltijoita ja omistajia koskevia tietoja;

14) alusrekisterilaissa (512/1993) tarkoitetuista alusrekisteristä, rakenteilla olevien alusten rekisteristä ja historiarekisteristä tarpeelliset tiedot aluksista, niiden omistajista ja haltijoista;

15) tietoja liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettusta liikenneluparekisteristä;

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

16) liikenne-, kalastus- ja ympäristöviranomaisilta tietoja kulkuneuvoista ja niiden sijainnista sekä liikenteestä;

17) tietoja Verohallinnolta verotuksen tietojärjestelmästä;

18) Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteristä tiedot elinkeinonharjoittajia koskevista ilmoituksista ja tiedonannoista;

19) tietoja Maanmittauslaitoksen rekistereistä;

20) tietoja poliisiin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen henkilörekistereistä.

Rekisterinpitäjällä on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettut tiedot myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Tiedot on oikeus saada maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan.

38 §

Toisen viranomaisen tai julkista tehtävää hoitamaan asetetun yhteisön tietojen luovuttaminen Puolustusvoimille suoraikäyttöisesti tallettamalla

Rekisterinpitäjä voi antaa Rajavartiolaitokselle oikeuden tallettaa 56 §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja suoraikäyttöisesti asevelvollisrekisteriin.

Rekisterinpitäjä voi antaa poliisille, Rajavartiolaitokselle ja Tullille oikeuden tallettaa suoraikäyttöisesti henkilörekistereihinsä tietoja, jotka ovat tarpeen palvelukseen määräämistä, sotilastiedustelutehtävien suorittamista tai rikosten ennalta estämistä tai paljastamistehtävien suorittamista varten.

Rekisterinpitäjä voi antaa Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle oikeuden tallettaa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain mukaiseen koulutukseen osallistumista koskevia tietoja suoraikäyttöisesti asevelvollisrekisteriin.

5 luku

Henkilötietojen poistaminen Puolustusvoimien henkilörekistereistä

39 §

Henkilötietojen poistaminen asevelvollisrekisteristä

Asevelvollista ja naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanutta koskevat henkilötiedot poistetaan asevelvollisrekisteristä viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun rekisteröity ei enää kuulu reserviin eikä varareserviin.

Sellaisen sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistuneen henkilön, joka ei ole asevelvollinen, henkilötiedot poistetaan asevelvollisrekisteristä viimeistään kymmenen vuoden kuluttua viimeisen palvelussuhteen päättymisestä.

Muun kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen rekisteröidyn henkilötiedot poistetaan asevelvollisrekisteristä viimeistään vuoden kuluttua palveluksen päättymisestä.

Rikos- ja seuraamustiedot poistetaan asevelvollisrekisteristä viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun saapumiserä, johon kuuluvaa varten tieto on saatu, on kotiutettu tai siitä kun asevelvollis-

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

nen, jota tieto koskee, on kotiutettu. Myöhemmin saatu tieto poistetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon merkitsemisestä asevelvollisrekisteriin.

Tiedot vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain 28 §:ssä tarkoitetusta sitoumuksesta poistetaan asevelvollisrekisteristä viimeistään vuoden kuluttua sitoumusajan päättymisestä.

DNA-näyte ja siitä määritetty DNA-tunniste on rekisteröidyn pyynnöstä välittömästi hävitettävä.

40 §

Henkilötietojen poistaminen kulkuluparekisteristä

Rekisteröityä koskevat henkilötiedot poistetaan kulkuluparekisteristä viimeistään kahden vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

41 §

Henkilötietojen poistaminen aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisteristä

Rekisteröityä koskevat henkilötiedot poistetaan aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä, luvan raukeamisesta, luvan voimassaoloajan päättymisestä tai viimeisen tiedon rekisteriin merkitsemisestä.

42 §

Henkilötietojen poistaminen sotilasoikeudenhoitorekisteristä

Sotilasoikeudenhoitorekisteristä poistetaan tieto:

1) muistutuksesta, ylimääräisestä palveluksesta ja enintään kymmenen vuorokauden poistumiskiellosta kolmen vuoden kuluttua kurinpitorangeistuksen tuomitsemisesta tai määräämisestä, jollei asianomaista tänä aikana ole tuomioistuimen päätöksellä tai kurinpitomenettelyssä rangaistu;

2) varoituksesta, yli kymmenen vuorokauden poistumiskiellosta, kurinpitosaakosta ja arestista viiden vuoden kuluttua kurinpitorangeistuksen tuomitsemisesta tai määräämisestä, jollei asianomaista tänä aikana ole tuomioistuimen päätöksellä tai kurinpitomenettelyssä rangaistu.

Tieto tuomioistuimen sotilasoikeudenkäyntimenettelyssä määräämästä rangaistuksesta poistetaan sotilasoikeudenhoitorekisteristä noudattaen rikosrekisterilain (770/1993) 10 §:ää ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 52 §:ää.

Jos henkilöä on rangaistu tuomioistuimen päätöksellä tai kurinpitomenettelyssä useammin kuin kerran, tiedot poistetaan sotilasoikeudenhoitorekisteristä viiden vuoden kuluttua viimeisestä kurinpitorangeistuksesta.

Esitutkintaa koskevat tiedot poistetaan sotilasoikeudenhoitorekisteristä:

1) viimeistään vuoden kuluttua rikoksen syyteoikeuden vanhentumisesta, jos rikoksen syyteoikeuden vanhentumisaika on yli kymmenen vuotta;

2) viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 7 tai 8 §:n taikka muun vastaavan lainkohdan nojalla tekemästä päätöksestä jättää ryhtymättä toimenpiteisiin rikokseen syyllisen saat-

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

tamiseksi syytteeseen taikka syyttäjän tekemästä päätöksestä, jonka mukaan asiassa ei ole kyseessä rikos tai näyttöä rikoksesta;

3) viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon syyttäjän päätöksestä, että rikos on vanhentunut;

4) viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon, että syyte on lainvoimaisesti hylätty tai nostettu syyte syyteoikeuden vanhentumisen vuoksi hylätty;

5) viimeistään vuoden kuluttua rikoksesta epäillyn kuolemasta;

6) viimeistään kymmenen vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

43 §

Henkilötietojen poistaminen sotilastiedustelurekisteristä

Rekisteröityä koskevat henkilötiedot poistetaan sotilastiedustelurekisteristä viimeistään 50 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

Sotilastiedustelurekisterin henkilötietojen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

44 §

Henkilötietojen poistaminen turvallisuustietorekisteristä

Rekisteröityä koskevat henkilötiedot poistetaan turvallisuustietorekisteristä viimeistään 25 vuoden kuluttua viimeisen tiedon merkitsemisestä.

Tiedot turvallisuusselvityksestä poistetaan vuoden kuluessa vastaavan uuden selvityksen antamisesta ja joka tapauksessa viimeistään kymmenen vuoden kuluttua selvityksen antamisesta.

Turvallisuustietorekisterin henkilötietojen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

45 §

Tilapäisen henkilörekisterin hävittäminen

Tilapäinen henkilörekisteri on hävitettävä välittömästi sen jälkeen, kun se ei enää ole käyttötarkoituksensa kannalta tarpeellinen. Tilapäisen henkilörekisterin tarpeellisuutta on arvioitava vähintään kolmen vuoden välein.

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

6 luku

Voimaantulo

46 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

asevelvollisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan asevelvollisuuslain (1438/2007) 92—94, 96, 97, 97 a, 98 ja 99 §, sellaisina kuin niistä ovat 92 § laissa 510/2013, 96 § osaksi laeissa 147/2010, 404/2010 ja 646/2015, 97 § osaksi laeissa 306/2009 ja 147/2010 sekä 97 a § laissa 127/2011,

muutetaan 10 luvun otsikko, 91 § ja 95 §:n 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 63 a § seuraavasti:

63 a §

DNA-näytteet

Puolustusvoimat saa palveluksessa menehtyneiden tulevaa tunnistamista varten suorittaa asevelvolliselle tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetussa laissa tarkoitettua palvelusta suorittavalle DNA-tunnisteen määrittämistä varten tarpeellisen henkilönkatsastuksen. Henkilöllä on oikeus kieltäytyä DNA-näytteen antamisesta.

DNA-näytteiden ja DNA-tunnisteiden käsittelystä säädetään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetussa laissa (/).

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

10 luku

Henkilötietojen käsittely ja tiedonantovelvollisuus

91 §

Henkilötietojen käsittely

Asevelvollisuuteen liittyvästä henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetussa laissa.

95 §

Asevelvollisen tiedonantovelvollisuus

Asevelvollisen on annettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot Puolustusvoimille tämän niitä tiedustellessa sekä vastattava Puolustusvoimien tekemään kirjalliseen kyselyyn 14 päivän kuluessa päivästä, jona hän on saanut kyselystä tiedon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

soitilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan soitaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) 32 ja 33 §, sellaisina kuin ne ovat, 32 § osaksi laissa 1439/2007 ja 33 § laeissa 1439/2007 ja 576/2015,
muutetaan 31 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 576/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 6 a § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

6 a §

DNA-näytteet

Puolustusvoimat saa palveluksessa menehtyneiden tulevaa tunnistamista varten suorittaa kriisinhallintahenkilöstöön kuuluvalle tai valittavalle DNA-tunnisteen määrittämistä varten tarpeellisen henkilökatsastuksen. Henkilöllä on oikeus kieltäytyä DNA-näytteen antamisesta.

DNA-tunnisteiden käsittelystä säädetään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetussa laissa (/).

31 §

Henkilötietojen käsittely

Kriisinhallintahenkilöstön henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

puolustusvoimista annetun lain 16 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 16 ja 17 §, sellaisena kuin niistä on 16 § osaksi laeissa 262/2014 ja 744/2014, seuraavasti:

16 §

Henkilötietojen käsittely

Henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa säädetään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetussa laissa (/).

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

17 §

Tiedonsaantioikeus

Puolustusvoimilla on oikeus saada viranomaiselta sekä julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämättömät tarpeelliset tiedot ja asiakirjat salassapitovelvollisuuden estämättä, jollei sellaisen tiedon tai asiakirjan antamista Puolustusvoimille tai tietojen käyttöä todisteena ole laissa kielletty tai rajoitettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

aluevalvontalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan aluevalvontalain (755/2000) 36 a ja 36 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 195/2015, sekä
muutetaan 37 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 195/2015, seuraavasti:

37 §

Salassa pidettävien tietojen antaminen aluevalvontatehtävää varten

Aluevalvontaviranomaisella, ilmaliikennepalvelujen tarjoajalla ja ilmatilan hallintayksiköllä on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa toisilleen 30 a §:ssä tarkoitettuja ja henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain (/) 9 §:ssä tarkoitettussa aluevalvonnan lupa- ja valvonta-asioiden rekisterissä olevia tietoja, joita tiedon saaja tarvitsee aluevalvontatehtävässään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 42 ja 91 §, 133 §:n 3 ja 4 momentti sekä 11 luku, sellaisena kuin niistä on 91 § osaksi laissa 653/2015, sekä

lisätään 2 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetussa laissa (/).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) 39—41 §, sellaisena kuin niistä on 39 § osaksi laissa 1440/2007, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

39 §

Rekisteröiminen asevelvollisrekisteriin

Tiedot henkilöistä, jotka 28 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tavoin ilmoittautuvat Puolustusvoimille ja antavat mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen osallistumisesta Puolustusvoimien vapaaehtoiisiin harjoituksiin ja Puolustusvoimien Maanpuolustuskoulutusyhdistykseltä tilaamaan koulutukseen sekä 23 ja 27 §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin, merkitään henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain (/) 34 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun asevelvollisrekisteriin mainitun lain mukaisesti.

40 §

Rekisteröiminen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen rekisteriin

Maanpuolustuskoulutusyhdistys pitää rekisteriä 7 ja 27 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen rekisteriin saadaan tallettaa yhdistyksen tehtävään sitoumuksen antaneista sekä koulutukseen osallistuneista henkilöistä:

- 1) henkilötunnus ja muut tunnistetiedot;
- 2) yhteystiedot;
- 3) kotipaikka- ja kansalaisuustiedot;
- 4) tiedot osallistumisesta Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen järjestämään koulutukseen ja muuhun toimintaan;
- 5) palvelusta, sotilaskoulutusta ja sotilasarvoa koskevat tiedot;
- 6) tiedot jäsenyydestä maanpuolustusjärjestössä ja huomionosoituksista;
- 7) Maanpuolustusyhdistyksen järjestämän koulutuksen ja muun toiminnan kannalta merkitykselliset sitoumista, voimassa olevia lupia, koulutusta ja erityisosaamista koskevat tiedot.

Sitoumusta koskevat tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään vuoden kuluttua siitä, kun rekisteröidyn sitoumusaika on päättynyt.

Henkilötietojen käsittelystä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen rekisterissä säädetään tämän lain lisäksi luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (~~yleinen tietosuoja-asetus~~) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (**yleinen tietosuoja-asetus**) sekä ja tietosuojalaissa (**1050/2018**).

41 §

Tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksellä on oikeus sallassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilötietoja Puolustusvoimille ja pelastusviranomaisille poikkeusolojen tehtävään sijoitettavuuden arvioimiseksi.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksellä on oikeus sallassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilötietoja Puolustusvoimille sotilastiedustelutehtävän sekä sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 5 luvussa tarkoitetun esitutkintatehtävän ja 9 luvussa tarkoitetun rikosten ennalta estämistä ja pal-

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

jastamista koskevan tehtävän hoitamista varten. Lisäksi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksellä on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilötietoja poliisille ampuma-aselain (1/1998) mukaisen luvan hakijan ja haltijan sekä hyväksynnän saajaksi haettavan ja hyväksynnän saaneen henkilökohtaisen sopivuuden arviointia varten.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksellä on lisäksi oikeus salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa Puolustusvoimille, pelastusviranomaisille ja poliisille vapaaehtoiseen maanpuolustukseen osallistuvan henkilön perustietoja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutuksen järjestämiseksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona. Tiedot voidaan luovuttaa maksutta tai tietojen irrottamiskustannuksiin perustuvaa vastiketta vastaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain 9 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetun lain (322/1987) 9 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 513/1999, seuraavasti:

9 a §

Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annettua lakia (/), jos tietojen käsittely on tarpeen puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 2 kohdan a alakohdassa sekä 3 ja 4 kohdassa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Muusta henkilötietojen käsittelystä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (1050/2018).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

turvallisuusselvityslain 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvallisuusselvityslain (726/2014) 25 §:n 1 momentin 5 kohta seuraavasti:

25 §

Perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen tietolähteet

Henkilöturvallisuusselvitys voi perustua vain sellaisiin rekisteritietoihin, jotka sisältyvät:

5) pääesikunnan pitämiin sotilasoikeudenhoitorekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 30.1.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ilkka Kanerva kok
varapuheenjohtaja Mika Kari sd
jäsen Thomas Blomqvist r
jäsen Timo Heinonen kok (osittain)
jäsen Antti Kaikkonen kesk
jäsen Seppo Kääriäinen kesk
jäsen Krista Mikkonen vihr
jäsen Markus Mustajärvi vas
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Markku Pakkanen kesk (osittain)
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Mika Raatikainen ps
jäsen Jari Ronkainen ps
varajäsen Pertti Hakanen kesk

Valiokunnan mietintö PuVM 3/2018 vp

varajäsen Reijo Hongisto sin
varajäsen Eero Reijonen kesk
varajäsen Eerikki Viljanen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola